

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ОПИС

навчальної дисципліни

«Фізична реабілітація при порушенні опорно-рухового апарату»

II семестр 2018-2019 н.р.

Ступінь вищої освіти – бакалавр (на основі ОКР Молодший спеціаліст)

Галузь знань – 22 Охорона здоров'я

Спеціальність – 227 Фізична терапія, ерготерапія

Освітня програма – Фізична терапія, ерготерапія

1. Загальна характеристика дисципліни

Загальний обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС.

Статус дисципліни – нормативна.

Факультет (інститут) – навчально-науковий інститут фізичної культури і здоров'я.

Кафедра – здоров'я людини та фізичної реабілітації.

Курс – 1; семестр – 2; вид підсумкового контролю – екзамен.

Викладачі: к.мед.н., доц. Закаляк Н. Р., к.фіз.вкл. Герасименко О.С.

Мова навчання – українська.

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	I	II	120/4	64	32	–	32	–	56	–	–	+
Заочна	I	II	120/4	12	6	–	6	–	108	–	–	+

2. Зміст лекційного матеріалу

Розділ I

Загальні принципи ФР при порушеннях діяльності ОРА.

ФР при ранах, термальних травмах, діафізарних переломах кісток верхніх і нижніх кінцівок

1.1. Загальні принципи ФР при порушеннях діяльності ОРА

- Поняття про травму і “травматичну хворобу”.
- Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів ФР при порушеннях діяльності ОРА.
- Загальні принципи застосування ЛФК при травмах ОРА.
- Принципи застосування лікувального масажу на етапах реабілітації.
- Фізіотерапія при травмах ОРА.
- Механо- і працетерапія при травматичних ушкодженнях ОРА.

1.2. Рани. Засоби відновлення на етапах реабілітації після ран. Фізична реабілітація при термальних травмах

- Рани, їх класифікація, фази і види загоєння, ускладнення, лікування.
- Основні положення застосування засобів відновлення на лікарняному етапі реабілітації пацієнтів з раневими ушкодженнями.

- ФР на післялікарняному етапі реабілітації при ранах.
- Поняття про опіки. Ступені опіків за глибиною ураження.
- Поняття про опікову хворобу.
- Відмороження. Ступені відморожень за глибиною ураження.
- Застосування засобів ФР у лікарняному і післялікарняному періодах реабілітації при опіках і відмороженнях.

1.3. Основи фізичної реабілітації при переломах кісток верхнього плечового поясу

- Переломи кісток, види переломів, характер зміщення відламків, діагностика. Основні принципи і методи лікування переломів. Поняття про діафізарні переломи.
- Завдання і принципи застосування ЛФК, лікувального масажу, фізіотерапії, механотерапії при діафізарних переломах кісток на етапах реабілітації.
- Фізична реабілітація при діафізарних переломах плеча, кісток передпліччя, лопатки та ключиці.

1.4. Фізична реабілітація при діафізарних переломах нижньої кінцівки

- Перелом діафіза стегна: етіологія, методи лікування та іммобілізації.
- ЛФК, лікувальний масаж, фізіотерапія і механотерапія при діафізарному переломі стегна на етапах реабілітації.
- Переломи кісток гомілки. Етіологія, методи лікування та іммобілізації.
- Застосування ЛФК, лікувального масажу, фізіотерапії, механотерапії та працетерапії в лікарняному і післялікарняному періоді реабілітації.

Розділ II

Засоби ФР при внутрішньосуглобових пошкодженнях кісток верхніх і нижніх кінцівок. ФР на етапах відновного лікування травматичних вивихів

2.1. ФР при пошкодженнях суглобів верхньої кінцівки

- Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів ФР при внутрішньосуглобових (епіфізарних) переломах.
- Переломи шийки плеча, види переломів. ЛФК, лікувальний масаж, фізіотерапія в лікарняному періоді реабілітації при епіфізарних переломах плечової кістки.
- Застосування засобів ФР при переломах кісток ліктьового суглоба на етапах реабілітації.
- Фізична реабілітація при переломах кісток зап'ястка, п'ястка і фаланг пальців кисті.

2.2. ФР при пошкодженнях суглобів нижньої кінцівки

- Фізична реабілітація при переломах шийки стегна в лікарняному і післялікарняному періодах реабілітації.
- Фізична реабілітація при травмах колінного суглоба
- Поняття про травми колінного суглоба. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів ФР при травмах колінного суглоба.
- Застосування ЛФК та інших засобів ФР при переломах виростків стегнової і великогомілкової кісток, наколінка, бокових і хрестоподібних зв'язок.
- Застосування засобів фізичної реабілітації на етапах реабілітації після менісектомії.

2.3. Фізична реабілітація при ушкодженнях стопи.

- Методи лікування та принципи застосування засобів ФР при переломах кісточок, таранної і п'яркової кісток, плеснових кісток і кісток фаланг пальців стопи.
- Фізична реабілітація при ушкодженнях п'яркового ахіллового сухожилка на етапах реабілітації.

2.4. ФР при вивихах

- ФР при вивихах в плечовому суглобі. Особливості застосування засобів ФР при звичному вивиху плеча.
- Особливості фізичної реабілітації на етапах абсолютної й відносної іммобілізації при вивихах у ліктьовому суглобі.

Розділ III

Застосування засобів ФР при переломах кісток таза і хребта, захворюваннях суглобів, травмах скелету обличчя, ЛОР-органів і очей

3.1. Фізична реабілітація при переломах кісток таза

- Види переломів кісток таза, методи іммобілізації та лікування.
- Особливості ЛФК на етапах реабілітації при переломах кісток таза.
- Застосування масажу і фізіотерапії на етапах реабілітації при переломах кісток таза.

3.2. Фізична реабілітація при компресійних переломах хребта

- Засоби фізичної реабілітації при компресійних переломах грудних і поперекових хребців
- Засоби фізичної реабілітації при компресійних переломах шийних хребців.

3.3. Обґрунтування застосування засобів ФР при захворюваннях суглобів

- Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів ФР при захворюваннях суглобів.
- ФР при артритах в лікарняний і післялікарняний періоди реабілітації.
- ЛФК в гострому й підгострому періодах перебігу остеохондрозу. Лікувальний масаж і фізіотерапія на етапах реабілітації при остеохондрозі.

3.4. ФР при ендопротезуванні суглобів

- ФР при ендопротезуванні колінного суглоба в лікарняному і післялікарняному періодах реабілітації хворих.
- ФР при ендопротезуванні кульшового суглоба на етапах реабілітації.

Розділ IV

Особливості ФР при травмах ОРА у спортсменів та осіб з інвалідністю.

ФР при порушеннях постави, сколіотичній хворобі та плоскостопості

4.1. Фізична реабілітація при травмах опорно-рухового апарату у спортсменів

- Завдання ФР спортсменів з травмами ОРА.
- Особливості ФР при травмах ОРА в спортсменів, їх характеристика.
- Етапи фізичної реабілітації спортсменів.

4.2. ФР при ампутаціях

- ФР при ампутаціях верхніх і нижніх кінцівок в лікарняному періоді реабілітації.
- ФР при ампутаціях верхніх кінцівок в післялікарняному періоді.
- ФР при ампутаціях нижніх кінцівок в післялікарняному періоді.

4.3. Фізична реабілітація при порушеннях постави та при плоскостопості

- Онтогенез вигинів хребта. Ознаки нормальної постави.
- Порушення постави у фронтальній і сагітальній площинах. Причини і профілактика.
- ЛФК та інші засоби ФР при порушеннях постави.
- Засоби фізичної реабілітації при плоскостопості.

4.4. ФР при сколіотичній хворобі

- Сколіотична хвороба. Ступені сколіозу.
- ЛФК та інші засоби ФР при сколіозі.

3. Перелік практичних занять

1. Загальні принципи ФР при порушеннях діяльності ОРА.
2. Фізична реабілітація на етапах лікування термальних травм і ран.
3. Основи фізичної реабілітації при переломах кісток верхнього плечового поясу (діафізарні переломи трубчастих кісток верхньої кінцівки, переломи лопатки і ключиці).
4. Фізична реабілітація при діафізарних переломах нижньої кінцівки.
5. ФР при пошкодженнях суглобів верхньої кінцівки.
6. Фізична реабілітація при переломах шийки стегна і травмах колінного суглоба. ФР при пошкодженнях менісків.

7. ФР при переломах кісток надп'яtkово-гомiлкового суглоба, плеснових кісток і фаланг пальців стопи. Фізична реабілітація при ушкодженнях ахіллового сухожилка.
8. Фізична реабілітація при вивихах.
9. Фізична реабілітація при переломах кісток таза
10. фізична реабілітація при компресійних переломах хребта.
11. Фізична реабілітація при артритах. Фізична реабілітація при остеохондрозі.
12. Фізична реабілітація при ендопротезуванні колінного і кульшового суглобів.
- Фізична реабілітація при травмах шелепно-лицевої ділянки, ЛОР-органів і очей.
13. Фізична реабілітація при травмах опорно-рухового апарату у спортсменів.
14. Фізична реабілітація при ампутаціях верхніх і нижніх кінцівок.
15. Фізична реабілітація при порушеннях постави і плоскостопості.
16. Фізична реабілітація при сколіотичній хворобі.

4. Самостійна робота студента

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни включає: опрацювання теоретичного лекційного матеріалу; опрацювання питань, відведених на самостійне опрацювання; підготовка до практичних занять; виконання індивідуального завдання; підготовка до усіх видів контролю (усного опитування, тестових завдань, контрольної роботи, підготовки до семестрового екзамену).

Індивідуальне завдання

1. Скласти орієнтовну програму з ФР хворих з опіковою хворобою в період видужання.
2. Скласти орієнтовну програму ФР при діафізарному переломі плеча в іммобілізаційному періоді.
3. Скласти орієнтовну програму ФР при діафізарному переломі плеча в постіммобілізаційному періоді.
4. Скласти орієнтовну програму ФР при діафізарному переломі плеча у відновному періоді.
5. Скласти конспект заняття з ЛГ при діафізарному переломі плечової кістки в іммобілізаційному періоді.
6. Скласти конспект заняття з ЛГ при діафізарному переломі плечової кістки в постіммобілізаційному періоді.
7. Скласти конспект заняття з ЛГ при діафізарному переломі стегна під час скелетного витягнення у І-ому і у ІІ-ому періодах реабілітації.
8. Скласти конспект заняття з ЛГ при переломі шийки плеча в іммобілізаційному періоді реабілітації.
9. Скласти конспект заняття з ЛГ при переломі шийки плеча в постіммобілізаційному періоді реабілітації.
10. Скласти конспект заняття з ЛГ при ушкодженнях фаланг пальців руки в ІІ періоді реабілітації.
11. Скласти конспект заняття з ЛГ при консервативному лікуванні перелому шийки стегна в І періоді.
12. Скласти конспект заняття з ЛГ при консервативному лікуванні перелому шийки стегна в ІІ періоді.
13. Скласти конспект заняття з ЛГ при оперативному лікуванні травми меніска в І, ІІ чи ІІІ періодах реабілітації.
14. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі хребта в нижньогрудному і поперековому відділах на лікарняному етапі реабілітації.
15. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі хребта в нижньогрудному і поперековому відділах на післялікарняному етапі реабілітації.
16. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі шийного відділу хребта на лікарняному етапі реабілітації.

17. Скласти конспект заняття з ЛГ при компресійному переломі шийного відділу хребта на післялікарняному етапі реабілітації.
18. Скласти конспект заняття з ЛГ при переломах кісток таза без порушення тазового кільця на лікарняному етапі реабілітації.
19. Скласти конспект заняття з ЛГ при переломах кісток таза без порушення тазового кільця на лікарняному етапі реабілітації.
20. Скласти конспект заняття з ЛГ для раннього післяопераційного періоду після ендопротезування колінного суглоба (лікарняний етап реабілітації).
21. Скласти конспект заняття з ЛГ для найближчого і пізнього післяопераційного періодів після ендопротезування колінного суглоба (післялікарняний етап реабілітації).
22. Скласти конспект заняття з ЛГ для раннього післяопераційного періоду після ендопротезування кульшового суглоба (лікарняний етап реабілітації).
23. Скласти конспект заняття з ЛГ для найближчого і пізнього післяопераційного періодів ендопротезування кульшового суглоба (післялікарняний етап реабілітації).
24. Скласти схему заняття з ЛФК з наведеним в ній орієнтовним комплексом спеціальних вправ з лікувальної гімнастики після ампутації гомілки в ранній післяопераційний період.
25. Скласти орієнтовний комплекс спеціальних вправ на формування навички правильної постави.
26. Скласти комплекс фізичних вправ для створення і зміцнення м'язового корсета при сколіозах.
27. Скласти комплекс симетричних і асиметричних фізичних вправ при сколіозах.
28. Скласти конспект заняття з ЛГ при плоскостопості.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

№з/п	Аспект роботи	Бали, максимум
1.	Ступінь виконання завдання, поставленого керівником перед студентом або повнота розкриття теми у завданні.	5
2.	Якість оформлення (дотримання структури оформлення, малюнки, схеми, таблиці, мовне оформлення тощо).	2
3.	Захист ІЗ на практичному занятті	3
Всього:		10

5. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Критерії оцінювання

Засвоєння студентами навчального матеріалу перевіряється шляхом усного та письмового опитування на практичних заняттях, оцінки виконання індивідуального завдання, контрольних робіт та екзамену.

Поточна успішність (max = 100) складається з балів, отриманих на практичних заняттях (50 балів), за індивідуальне завдання (10 балів), контрольні роботи (40 балів).

Загальний бал (50 балів) відповідей на практичних заняттях обчислюється за формулою:

$$X = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}, \text{ де}$$

X – загальний бал відповідей на практичних заняттях упродовж семестру.

K – максимальна кількість балів, які студент може отримати на практичних заняттях у семестрі (50 балів),

A – сума усіх поточних оцінок при вивченні дисципліни у семестрі за чотирибальною шкалою: «5», «4», «3», «2»,

n – кількість цих оцінок (не менше шести оцінок за семестр),

$\frac{A}{n}$ – середня оцінка за відповіді.

Кількість балів X заокруглюють до цілих. Якщо середня оцінка поточного контролю менша за 2.5, то $X = 0$.

Контрольні роботи (дві роботи по 20 балів) передбачає виконання описових та (або) тестових завдань з навчальної дисципліни. Сумарна кількість балів, виділених на оцінку контрольних робіт, виводиться шляхом оцінки якості виконаних завдань, що включає повноту розкриття питання та правильність виконання завдань.

Індивідуальне завдання (10 балів) – описано вище (розділ 4).

Сумарна кількість балів з дисципліни визначається за поточною успішністю з ваговим коефіцієнтом 0,6 та оцінкою за екзамен у 100-бальній шкалі з ваговим коефіцієнтом 0,4. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

	Семестр - II				Екзамен
	Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	
Відповіді на практичних заняттях	25		25		
Контрольна робота	20		20		
ІЗ	10				
Всього балів	100				100
Ваговий коефіцієнт	0,6				0,4

Екзамен за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

Джерела інформації

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. - К.: Олімпійська література, 2009. - 488с.
2. Соколовський В. С. Лікувальна фізична реабілітація / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
3. Физическая реабилитация / под общ. ред. С. Н. Попова. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2004.- 608 с.
4. Кашуба В.А. Биомеханика осанки / В.А. Кашуба. – Київ: Олімпійська література, 2003 . – 280 с.
5. Лечебная физическая культура: учебное пособие /В. А. Епифанов. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2006. – 567с.
6. Основи медичної та соціальної реабілітації в медсестринстві: навч. посіб. / [Л. О. Вакуленко, І. Р. Мисула, Л. В. Левицька та ін.]; за заг. ред. Л. О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2015. – С. 175 - 183.

Методичне забезпечення:

7. Закаляк Н.Р., Герасименко О.С. Фізична реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: методичні матеріали до практичних занять (частина I) / Н.Р. Закаляк, О.С. Герасименко. – Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2018. – 104 с.
8. Закаляк Н.Р., Яцуляк Г.Б. Фізична реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: тексти лекцій (частина II) [для підготовки фахівців I (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” напряму підготовки – 6.010203 “Здоров’я людини”]. - Навчальний посібник. - Дрогобич: Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2014. – 82с.
9. Закаляк Н.Р., Мір-Бабаєва Г. Б. Фізична реабілітація при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: тексти лекцій (частина I) [для підготовки фахівців I (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” напряму підготовки – 6.010203 “Здоров’я людини”]. - Навчальний посібник. - Дрогобич: Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2015. – 120с.

Викладач
Зав. кафедрою здоров’я людини
та фізичної реабілітації

доц. Закаляк Н.Р.
проф. Флюнт І.С.

